

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül-monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetéseket felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Hassenstein és Vogelnél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilttéri cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

A „K. Közlöny” előfizetési ára:

Félévre 6 forint o. ért.

Évnegyedre 3 „ „ „

Egy hóra 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, ápril 2. 1867.

Az 1867-dik év márcz. 30-dika, mely napon a képviselőház nagy többsége 257 szavazattal 117 ellenében a 65-ös bizottmány munkálatát elfogadta, kétségen kívül epochalis nap Magyarország történetében.

E nap elhárítottak azon akadályok, melyek a pragmática sanctio értelmében dualismus tetteles gyakorlatba-vételének útjában állottak.

Éppen ezért hiszem én azt, hogy a ház e határozata által, Magyarország alkotmányos szabadsága, függetlensége s területi épsége teljes rehabilitatioja csak annyiban keshetik, a mennyiben egy rendszer keresztülvitele mindig bizonyos nehézségekkel jár s valami időt csak igényel.

Hiszszük azt azért, mert a márcz. 30-ki határozat után a dynastiának nincs többé oka azt hinni, hogy Magyarország függetlensége, szabadsága a birodalom hatalmi állását kockáztatná s a lajthantuli országok beláthatják, hogy mi valamint magunkat megsemmisíteni nem engedjük s nem engedjük, úgy az ő alkotmányos jogait nemcsak tiszteletben tartjuk, hanem azoknak szabad fejlődését elő is mozdítjuk.

Ha a 65-ös bizottmány munkálatában foglalt elvek életbe lépnek, oda lesz utalva a dynastia, a lajthantuli országok s mi magunk is, hogy a birodalom hatalmi állását, a nemzetek jogait a dualismus alapján egyesített erővel igyekezzünk biztosítani, fenntartani.

Azonban a dualismus elve elfogadása, keresztülvitele legnagyobb horderejű reánk, erdélyiek nézve. Ez nagyrészen megszűnteti azoknak aggodalmát, kik, mint magunk is, nem lévén beavatva a magasabb politika titkaiba, nem lehettek teljesen megnyugodva abban, hogy az 1847/8-dik pozsoni VII-dik, s az 1848-dik kolozsvári I-ső tör.-czikkék életbeléptetése oly hosszú léptekkel halad.

Megnyugtató a 65-ös bizottmány munkálatát alapján történt elfogadása a dualismusnak reánk nézve azért, mert ha ez életbe lép, a dynastiának, a birodalomnak s különösen Magyarországnak az van érdekében, hogy Erdély, s a birodalom e védvára, de egyszersmind Achilles sarka, mennél szorosabb kötélekkel kapcsolassék Magyarországhoz, s így az unio kérdése ma már dynasticus, birodalmi s magyarországi kérdés, inkább mint valaha.

Ennélfogva fel se lehet tenni, hogy a magyar miniszterium e tárgyban oly mulasztást kövessen el, melynek következtében aztán lehetővé válna, hogy a reactio még egyszer felüsse fejét a Királyhágnál.

Azonban miután a centralisatio, germanisatio, reactio legfőbb fészke a közelebbi években éppen Erdély volt, miután Bach és Schmerling urak ott nem csak a közjogot, hanem a magánjogokat is összevissza kuszálták, a nemzetiségek egymás elleni ingerlését a legnagyobb mérvben s sikerrel ott folytatták, természetes, hogy a Királyhágnál a restitutio több tapintatosságot kíván, mint a Királyhágnál innen.

Ebből okvetetlen a fejlődésnek bizonyos lassúsága következik.

Már csak az a kérdés, helyesnek tartjuk-e az uniora nézve, hogy az unio-törvények restitutioja, kellő óvatossággal, de biztosan léptessék életbe, mert ha ezt így tartjuk, akkor természetesen bele kell nyugodnunk, hogy a fejlődés processusa a Királyhágnál tul lassabb, mint itt?

Részemről határozottan az óvatos eljárást tartom egyedül czélra vezetőnek.

E hitemben megerősít az is, hogy a mint teljesen hiteles kutforrásból merítettem,

a reactio emberei a Királyhágnál tul, éppen a miniszterium óvatos eljárásán döbbsenek meg leginkább, s ennek következtében kezdenek félni, hogy a dualismus s miniszterialis kormányrendszer s főleg a Szent István koronája területi épsége, csakugyan consolidálja magát.

Részemről nem tudhatom mily rendeltetést fog hozzá a miniszterium Erdélyben a restitutiohoz, a közigazgatás s igazságszolgáltatás terén, de bizom elvrokonink valódi önzéstelen hazafiságába s erre alapítva hitemet meg vagyok győződve, hogy a közelebből leküldendő királyi biztos után a miniszterium csakhamar meg fog győződni:

hogy az erdélyi magyar és székely elem valamint magát megsemmisíteni nem engedte s engedi, úgy bár mikor is kész a testvérm nemzetek jogait tiszteletben tartani, s hogy ma már magokban a testvérm nemzetekben is a gyűlölséget csak a centralista hivatalnokok falanxa tartja fenn, kik magokat a nép vézéire csak feltolták, de maga a nép egyetértés, rend után sovárogo;

hogy a közigazgatás, igazságszolgáltatás sok helyt arra képtelen s nem megbízható kezekben van, s hogy e részbeni elégtelenség alapja nem magán érdek, hivatalvágy, vagy nemzeti gyűlölség, hanem a közcsend s rend érdekében alapos aggodalom;

hogy a közigazgatás s igazságszolgáltatás nagyobb állású hivatalnokai között is vannak olyanok, kik a dualismussal, miniszterialis kormányrendszerrel csak önérdékből simulnak, s kikhez ennél fogva bízalom nem lehet.

Ha majd mindezekről biztos tudomást szerez magának a miniszterium, kétségen kívül módot is fog találni a bajok elhárítására.

Lehet-e tökéletes correct törvényes uton segíteni a bajokon, azt nem tudom; de alig hiszem, mert ha a miniszterium s a törvényhozó testület erről lett volna meggyőződve, a miniszterium nem kért volna s a törvényhozó testület nem adott volna, oly tág körű indemnitit.

Rövidben foglalva meggyőződésem szerint, a dualismusk a 67-es bizottmány munkálatát értelmében keresztülvitele, a miniszterialis kormányrendszer megszilárdulása, egyszersmind Erdély unioját is biztosítja; hogy azonban ez megtörténhessék, mindnyájunk közreműködésére van szükség.

Ne higgyük azt, miszerint azáltal, hogy a dualismus elve el van fogadva, a magyar miniszterium ki van nevezve, már oly rendes vágásba vannak dolgaink mint Angliában, hol egyik párt-miniszteriumot a másik követi, minden rázkódás nélkül, mert nálunk még magának a rendszernek kell életerős gyökereit verni, mi csak úgy történhetik meg, ha a kivétel nehézségeivel küzdő miniszterium utjába nem gördítünk vidéki vagy személyes erdekből eredő akadályokat, sőt meg bízva a miniszterium tapintatosságában, hazafiságában, a midőn az a körülmények kényszerűsége következtében, az indemnitit felhasználva kénytelen lesz a szoros törvényesség teréről eltérni, azon nem botránkozunk meg s másokat sem botránkozunk meg.

Id. gr. Bethlen János.

Kolozsvár, márcziusban, 1867.

(F.) Tisztelt szerkesztő ur! Ha az ember sokat gondolkodva és figyelve keresi annak a számtalan bajnak az alapokat, a mely az emberiséget bántja, és a melynek orvoslása és elhárítása anynyi gondot és álmatlan éjt okoz mind azoknak, a kik hivatalba vagy hivatalon kívül működnek az emberi nem boldogítására, a koronás államfőn kezdve, le a maga saját nyomorúságával tépelődő communisticus proletariussig, utóvégre azt találja, hogy az alapok abban fennek, hogy az emberiség a civilisatio által nagyon eltávozott arról az utról, a melyet a természet, és a természetnek egyedül öröklévaló és megmásíthatatlan törvénye jelölt ki számára, a minek egyik legényegesebb és reánk nézve legfontosabb következménye az, hogy holott a természet nagy műhelyében a számtalan anyagok és erők mindenike csaknem magától és önkénytelül fel és foglalja el azt a helyet és tért, a melyen cél szerűen és az egészre nézve jótékony hatással működhetik; a társadalomban az egyes erők maguktól soha, mások segítségével s roppant küzdelem

után csak ritkán és nagy nehezen juthatnak el oda, a hová minőségüknek fogva tartoznának.

Amde megvan a civilisatioanak az a szép tulajdonsága, hogy azokra a bajokra, a melyeket ő okozott, meghozza a gyógyszert is. Az említett bajnak pedig egyedüli gyógyszere a nyilvánosság, a mely módot nyújt az értelem erőnek ismertetésére, és ismertetésük után oda juttatására, a hol legjobban használhatnak. Minthogy pedig az időszaki sajtó a legismertebb gyár, a mely a gyógyszert osztogatja, azért folyamodom önhöz, egy kis tért kérve becses lapjában — mire is csak? tehát hogy egyszerre mondjam ki, arra, hogy segítsék én is, a mennyire tölem telik, egy erőt oda juttatni, a hol jobban volna helyén, mint ott, a hol mostan lappang.

Már volt becses lapjában említés téve egy ujjonnan feltalált gépről, a melynek rendeltetése árkok mélyítésénél, töltések felrakásánál és más hasonló földmunkáknál, tehát vízvezetések, ország- és vasutak építésénél az ásóval és csákánnyal dolgozó napszamosok munkáját végezni, t. i. a földet felásni, helyéből felvenni, és bizonyos távolságra ismét lerakni.

Minthogy módomb volt e gép rajzát és a kivitelét, valamint a működésére megkiváncsiáló érdeklődő, valamint a működésére megkiváncsiáló érdeklődő részletes számításokat nem csak láthatni, hanem magával a feltalálóval róla részletesen értekezni is, alkalmat veszek magamnak e gép ismertetésére, a mely e lap tisztelet olvasó közönsége előtt tán nem lesz egészen érdektelen.

Három munkát kell a gépnek végeznie: a földet felásni, a felasott földet a maga helyéről felvenni és végre a felvett földet bizonyos távolságra ismét lerakni. E három munka megtételére csakugyan három csaknem külön álló és működő készülékre kell, a melyek magokban és egyenként véve nem új találmányok; a feltaláló csak azzal dicsekedhetik, hogy e készülékeket szerencsésen egyesíteti, és ezzel mégis olyas valamit eléllít, birt, a mi eddig nem létezett. A földásásra ugyanis használja azt a szerszámot, a mely emberi emlékezet óta szolgál a földmívelésnek hasonló czélra, az ekét; a kiemelésre és lerakásra pedig, két e czélra némileg módosított u. n. pater-noster készülék.

A gép e szerint következőleg van összeállítva: Egy elég erősen alkotott szekérnek az elején van egy ekerendszer, a mely egy két élt és 6 egyszerű ekevasat hord a hozzá tartozó u. n. hosszú vasakkal együtt. Ez ekerendszert egyszerű készlet segítségével felebb emelni és alább bocsátani lehet. Felemelik, ha a gép üresen jár, leeresztik, ha a gépnek dolgozni kell. E földásó ekerendszer rendszeren 3 hüvelyknyi mélységre és mintegy 6 lábnyi szélességre felturja a földet, de nem lévén az eke-nek kormánydeszkája, ott hagyják a helyén és keresztülsusznak rajta. Az ekerendszer után következik egy sor mozdulatlan ásó, a mely a feltur föld alá buván egy kissé felemeli, itt megragadja egy két hengeren mozgó u. n. végtelen hevederekkel alkotott lapátsor, a mely rá hárítja egy más két hengeren mozgó végtelen rostára, és ennek emelkedő síkján felviszi a gép tetejére, a hol egy a gép hátulján levő ládába hull, és e ládából aztán egy más végtelen rostán kisuhad oldalfelé két ölnyi távolságra. Ez a gép szerkezete nagyjában. A részletekre természetesen nem terjeszkedem ki, minám egyfelől a pusztá szóbeli leírás azokról úgy sem adhatna tiszta fogalmat, másfelől éppen e részletek szerencsés eltalálásában van a feltaláló legnagyobb érdeme, de egyszersmind legfelsőbb szellemi tulajdona is, a melyet idő előtt közzé tenni, legalább is indiscretio volna.

A számítás alapján remélhetni, hogy e gép ökröktől vontatva és másodpercenként egy lábot haladva elvégzi 900 ember munkáját, még pedig oly módon, hogy felszámítván nem csak a munka költséget és a gép készíttetésére fordított töké kamatját, hanem a töké törlesztésére és előforduló javításokra is tetemes járulékot tevén fel, egy köböl föld felásása, kiemelése és két ölnyre való lerakása semmi esetre 20 kr-nál többre nem fogna kerülni. Ez oly eredmény, a mely ha véletlen és előre nem látott akadályok felénnyire is találnak szállítani előnyösségét, mégis nagy mértékben tanusodik a találmány czélszerű és életre való voltáról.

A mint értesültem, a gép kivitele gyakorlati kísérlettel végett már biztosítva van.

De van a dolognak még egy más ága is.

Egy Hercules valamikor mutatványt akarván adni egy bizonyos színpadon, azon kezdte, hogy mielőtt megjelent maga, előbb kilökte a színpalak

mögül a buzogányát. A mi ott neveltséges volt, azt itt szükségesnek láttam. Ugyanis a fennebbi gép leírása az előre kilökött buzogány, már most arra kívánom figyelmetetni a tisztelt olvasót, hogy embertünk évek óta azon töri az esztét, hogy a külföldről hozott, méreg drága és meglehetősen complicált gazdasági gépek helyett gazdáink számára olyakat készítsen, a melyek olcsóbbak, a mellett oly egyszerűk, hogy romlás esetére falusi mesterember az ő primitív szerszámával is tudjon rajta igazítani, és a legközönségebb béres is könnyen tanulhassa meg a kezelésket. Erre nézve állított is össze egy néhány rendbeli mintát. Valóban igen kíváncsi vagyok, ha értelmes és jó módu gazdák egyesülvén, lehetővé tennék, hogy tervezett gépeiből vagy egynehányat bár kísérlet végett be tudna mutatni a gazdaközönségnek, és minthogy voltaképeni végeztélja felszólásamnak éppen ez, utóljára mondom meg azt, a min talán más kezdte volna, t. i. feltalálónk neve Kövesdi Dániel, rendes lakása, a hol vele érintkezni is lehet, Zilahon van.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése ápril 2-án.

Elnök: Szentiványi Károly. A miniszteri padon: gróf Andrássy Gyula miniszterelnök ur, Horváth Boldizsár, b. Wenkheim Béla, gróf Festetics György, Gorove István miniszter urak.

A jegyzőkönyv hitelesítettén, elnök jelenti, hogy Ragályi Ferdinánd azon oknál fogva, mert a jelen helyzetben e téren jó szolgálatot nem tehet, képviselői állásáról lemond.

Napirend: Az unjoneozási feltételek és módok iránt előterjesztett miniszteri javaslat.

Ez fölolvastatván, az általános tárgyalásban először Papp Zsigmond szól föl. Elsőben is viszszaállít az unjoneozás előbbi módjára, mely nem volt képes a honvédelem eszméje iránt kellő lelkesedést szülni. Csak ott, hol szabadság és egyenlőség uralkodnak, ott teremnek a Leonidások. Így fogja fel szónok a szönyegen levő tárgyat. Azért akarja, hogy a besorozandó hazafiakban éljen azon tudat, hogy hazájukat és nemzetiségüket, az alkotmányos szabadságot védik. Ezt biztosítva látja a miniszteri javaslatban s azért ezt egészben és részleteiben elfogadja.

Tisza Kálmán képviselő: A ház előtt fekvő miniszteri javaslat az unjoneozásra vonatkozó azon feltételeket és módokat tartalmazza, melyeknek megállapítását szóló is óhajtott s óhajta. Szólok nem látja ugyan a javaslat minden részleteit a régi törvényekkel megegyezőnek; sőt azon szabály alól is, hogy a magyar unjoneozók csak magyar ezredbe soroztassanak, kivételt talál a feltételekben; de miután a feltételek csak ezen egy esetre szólnak, s a javaslat kiállításba helyezi azt is, hogy a vérendszert törvényes uton megállapítván, ennek terhei és előnyei a most kiállítandó unjoneozókra is ki fognak terjesztetni, szólok az érintett hiányok és kivételek fölött nem akar vitát előidézni, már azért sem, mert jobbnak tartja, hogy oly fontos kérdések ne most, mellesleg hosszasan szóba. (Köz helyeslés.)

Szólok jelenleg csak egy körülményre akar megjegyzést tenni, s reméli, hogy ez észrevételét nem csak elbarátai, hanem a ház többi tagjai s tán maga a miniszterium is helyesnek fogja találni. Szólok t. i. nem találja helyesnek, hogy a határozati javaslat több helyen „unjoneozók megajánlásáról”, „megajánlt unjoneozókról” szól. Ez nem fejezi ki azt, mi valósággal történt, a mennyiben a ház nem „ajánlt” unjoneozókat, hanem a miniszteriumot az unjoneozók kiállítására „fölhatalmazta.” Ezért a javaslatot a részletes tárgyalás alapján általánosan elfogadván, egyszersmind kijelenti, hogy a részletes tárgyalás alkalmával a fennebb tett észrevételek értelmében módosítványt fog benyújtani, mely módosítvány sorsától fog függni, hogy ő és azok, kik vele egy véleményben lesznek, az egész javaslatot elfogadják-e vagy sem.

E helyesléssel fogadott nyilatkozat után elnök fölteszi a kérdést, vajlon a ház elfogadják-e a miniszteri javaslatot a részletes tárgyalás alapján? A ház tagjai majdnem egyhangulag (vagy tíz tag kivételével) fölállván, elnök a javaslatnak általánosságban történt elfogadását jelenti ki s elrendeli a szakaszonkénti fölolvastat.

A határozati javaslat címéhez Tisza Kálmán képviselő azon módosítványt teszi, hogy a „megajánlás” szó helyébe „kiállítás” tétessék. A ház e módosítványt elfogadja.

A bevezetés második szakaszát Tisza Kálmán akképpen kívánja módosítani, hogy az utolsó sorok így hangozzanak: — „a miniszteriumot

felhatalmazta, hogy Magyarország és Erdély részéről 48,000 ujonczot azonnal kiállíthasson, és ezen ujonczállításra nézve a következő feltételeket állapította meg. (Általános helyeslés.)

Gróf Andrássy Gyula miniszterelnök ur: T. ház! A mennyiben ezen határozati javaslat első bevezető pontjai a történetek elősorolását célozzák — és abban, mit a t. képviselő ur javasolt, csak a történetek szorosabb és szabatosabb esetelését, vagyis inkább a dolgok menetét találom: annak elfogadása ellen a kormány részéről nincs semmi ellenvetés. (Helyeslés.)

A ház ezután Tisza Kálmán képviselő módosítványát elfogadja.

Gróf Ráday László jegyző olvassa a 3-dik szakaszt, mely az ujonczok szolgálati kötelezettségét 6 évre terjeszti. Erre nézve Vlád Alajos képviselő azon kívánságát fejezi ki, hogy a szolgálat ideje, az 1848-diki példa szerint, csak 4 évre határozassék meg. Bernát képviselő azon megjegyzésére azonban, hogy e részben kellőleg gondoskodik azon alább következő szakasz, melynélfogva a behozandó vérendszerek előnye és hátrányai a most kiállítandó ujonczokra is ki fognak terjesztetni, a ház az eredeti szerkezetet fogadja el.

A 10-dik feltételre nézve, mely a magyar ujonczoknak csak a magyar ezredbe soroztatását rendeli, Faragó képviselő azon kívánságát fejezi ki, hogy a magyar tisztek kiképzése érdekében a Ludoviceum ismét megnyitassék. A ház e pontot is, ugyancsak a javaslat még hátralevő két szakaszát, az eredeti szerkezetben elfogadja.

Harmadszor is fölolvastatván a részben módosított szerkezet, a ház azt majdnem egyhangulag véglegesen elfogadja.

Elnök kijelentvén e határozatot, azt mondja, hogy nincs egyéb hátra, mint azt a jegyzőkönyv hitelesítése után tárgyalás végett a főrendekkel közölni. Bónis képviselő indítványára a ház elhatározza, hogy a jegyzőkönyv hitelesítése még a mai ülésben történjék. E célból elnök rövid időre föl-függeszti az ülést.

11 $\frac{1}{2}$ órakor ismét megnyilván a tanácskozás, gróf Ráday László olvassa a jegyzőkönyvet, s a ház azt helybenhagyja.

Elnök: Még fontos és igen nevezetes tárgyak fognak tárgyalás alá kerülni, mihelyt azok annyira meg fognak érni, hogy a tárgyalási napot kitűzni lehessen.

Ezzel a napirend be levén fejezve, az ülés déli 12 órakor eloszlik.

A főrendiház ülése április 3-án.

Elnök: Majláth György. A miniszteri padon ülnek: Mikó, Wenkheim, Festetics, Eötvös.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Ráday László, képviselőházi jegyző, leteszi a ház asztalára az alsóházak az ujonczmegajlás feltételei tárgyában hozott határozatát. Felolvastatik, és kinyomatni rendeltetik.

Ezután napirendre tér a ház, melynek tárgya: a közönségi javaslat.

Az általános vitát megnyitja

b. Vay Miklós: Nem szándékozik a szövegen fekvő tárgy taglalásába belebozsátkozni; itél már a fölött nem csupán a képviselőház, de az összes hazai közvélemény. A képviselőház többsége csak szavaknál köleszűnt a közvéleménynek, mely országoszerke kedvezőleg nyilatkozott a mű felett. A háztól függ: elfogadja-e, vagy nem? Az el nem fogadás által a ház roppant felelősséget venne vállaira. Szó a közönségi munkálatban nem lát egyebet, mint az 1848. III. t. cz. 13. §-ának magyarázatát és bővebb kifejtését. Azon ellenvetésre, mint ha az országgyűlés nem volna jogosítva koronázás előtt törvények módosításába ereszkedni, hivatkozik az antecoronationalis törvényekre, melyek történetünkben nem példátlanok. A közönségi javaslat elfogadása közvetlen következménykép maga után fogja vonni a koronázást; és ha egyéb nem is, de már e tekintet képes öt arra bírni, hogy annak elfogadására szavazzon. A képviselőház e mű változatlan elfogadása által fényes tanúságát adta mérseklettségének. A kiegyenlítés iránti őszinte hajlamot nem bírták megintatni azon nagyszerű világeseemények sem, melyek a múlt évben a birodalmat alapjaiban rendítették meg és végfelbomlással fenyegették. És a fejedelem átérté, sőt átérté nemzetét (éljenzék) és nem vonakodott a nemzet törvényes igényeit kielégíteni stb.

Szőgyényi László: Eddig törvényeink csupán hazánk specialis érdekeit vették szemügyre, a közönségi munkálat Ausztria, sőt Európa sorsa felett határoz. Azért annak megítélésénél magasabb európai nívóra kell emelkednünk. Mi áldozatot hozunk nemzetünk fenállásáért. Csak azt kell vizsgálnunk, nagyobb-e az áldozat, mint a mennyit alkotmányunk és függetlenségünk veszélyeztetése nélkül hozhatunk. Szó a ház találja, hogy nem. A munkálat nem adja fel függetlenségünket, biztosítja alkotmányos kifejtésünket. Azért a munkálatban nem lát visszalépést, de haladást a szabadság, a civilisatio ösvényén előre. Belátja, hogy a mű nem tökéletes, hogy sokat fog még azon kellő faragni az idő, a tapasztalás veszőjének. Mindazáltal a mű magában hordja az életrevalóság csiráját. Azért azt hiszi, hogy abban e ház megnyugodhatik. A mit pedig a nemzet törvényes képviselője: a felső és

az alsóház határoz, abban meggyőződni polgári kötelesség (éljenzék). Pártolja a javaslatot.

Simor János hercegprímás. Elismeri, hogy a pragmatica sanctio alkotása óta ily fontos ügyben nem határozott az országgyűlés. Kívánta volna, ha a felsőház is részt vett volna a bizottsági munkálatban. Ezt azonban többé nem feszegeti, de elfogadja a bevezetett ténny. A munkálat alapeszméjét igen szerencsésnek találja: miután az a pragmatica sanctioból indul ki és a dualismust fogadja el alapul. A dualismus az, mely biztosítja a magyar állam integritását és megőrzi a birodalmat a felosztástól, melylyel az ugynevezett nemzetiségi eszme azt fenyegeti. Ez eszme az, mely napjainkban trónokat és államokat felbomlással fenyeget. Ez eszmét Párisból dobták, égő tűzökként, a nemzetek közé. Pedig maga ez eszme nagy mestere sem igen respectálja, a mint ezt Luxemburg bekebelezésénél (!) is megmutatta. Az uralgó nemzetiségi eszme dacára is egy élő nemzetet elevenen eltemetett. (Éljenzék.)

Teljesen megnyugszik a munkálatban, nemcsak azért, mert az a legönzetlenebb hazafi műve, de azért is, mert az a két alapeszmének, melyen a magyar állam léte alapja nyugszik, teljesen megfelel: a pragmatica sanctio és a dualismusnak. Az ellenvetések, melyek a munkálat ellen felhoztak, meg vannak cáfolva. Azért neki nem marad más hátra, mint Isten áldását a műre leimádkozni! (Hosszan tartó éljenzék és taps.)

Széchenyi Antal. Fejтеgeti a reál és personal-uniót. A tudomány definitióját jelen viszonyainkra alkalmazni nem lehet. Azt az élet, a gyakorlat fejтеtte ki. Fejтеgeti továbbá a pragmatica sanctio keletkezésének okát, mely szerint a spanyol-osztrák uralkodóház keleti birtokainak feloszthatlanságát célozta volna. A javaslatot pártolja, bár nem retten kijelenteni, hogy vannak aggodalmak, melyek főleg abból származnak, hogy a parlamentarismus, Angliát kivéve, az egész continensen sehol sem fejтеtt ki annyira, hogy a kisebbség érdekeit a többség elnyomása ellen biztosítsa.

B. Rudich József főleg azon támadás ellen igyekszik védeni a munkálatot, mintha a képviselőház törvényes többségének nem volna joga az ország dolgai felett intézkedni.

Gr. Cziráky János a javaslatot elfogadja, bár a delegatiók eszméjével nem tud megbarátkozni. Az 1861-ki országgyűlés, mely az ország alapjait a leghivebben kifejezte, felirataiban kijelenté, hogy kész, esetről esetre az örökös tartományokkal érintkezni; azért nem látja be szükségét az évenként rendszeresen összejövő delegatióknak. Nem osztózik ugyan az alsóház kisebbségének politikai hitvallásában, de a jelen ügyre nézve nemcsak méltányolja, de osztja is aggodalmaikat; annál inkább, mert nemcsak a képviselőházban, de országoszerke nyilvánulnak aggodalmak, melyek a delegatiókban az ország függetlenségének sirját látják.

Gr. Kálnoky Dénes és b. Eötvös Dénes hosszabb beszédekben a javaslat mellett nyilatkoznak.

B. Prónay Gábor a közönségi munkálatban nem lát jogfeladást, csupán a jognak a viszonyokhoz való alkalmazását; azért pártolja.

Gr. Nádasdy Lipót a prag. sanctióban sem lát egyebet personal-uniónál; a munkálat szerencsésen kifejezi ez eszmét, bár óhajtott volna, hogy azt határozottabban hangsúlyozza. Módosítványt nem tesz, mert meg van győződve, hogy egyhangulag fog a javaslat elfogadtatni. Pártolja a javaslatot, azon reményben, hogy az az ország függetlenségét meg fogja óvni.

Papp-Szilágyi, nagyváradi gör. szert. püspök: Üdvözlő a munkálatot, miután azáltal Magyarország lerója azon hálát, melylyel Ausztriának tartozik. Mert Ausztriának köszönhetjük, hogy most nem törökök, de keresztények vagyunk, neki köszönhetjük, hogy alkotmányunkal bírnak (!) A közönségi munkálat a képviselőház bölcsességének örök emléke; azért hosánát kiált a képviselőház dicső és bölcs vezérének!

Ezzel véget ért az általános vita. A ház felállítás által egyhangulag elfogadja a javaslatot. Ezután következett a részletes vita, mely abból állt, hogy a javaslat pontonként felolvasatott és változás nélkül elfogadtatott.

Hivatalos közlemények.

(A „Budapesti Közlöny” után.)

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére herceg Eszterházy Miklóst a sopronmegyei örökös főispáni méltóságban ezennel megerősítvén, egyúttal megengedem, miszerint ugyanaz, valamint a következő örökös főispánok, nevezetesen: Simor János hercegprímás és Esztergom megye, — Bartakovics Béla egri érsek mint Heves megye, — herceg Batthyány Fülöp mint Vas megye, — herceg Pálffy Antal mint Pozsony megye, — és gróf Schönborn Ervin mint Bereghy megye örökös főispánja, az illető megyék tényleges kormányzatának kötelezettségétől ezentúl is fölmentve maradjanak.

Továbbá jóváhagyom, hogy a komárommegyei örökös főispáni méltóságban ezennel megerősített gróf Nádasdy Lipót e megye személyes kormányzatával megbízassék, és b. Révay Simon örökös főispán Turóc megye kormányzatában továbbra is meghagyassék.

A székesmegyei — s gróf Csáky-családban örökös — főispáni méltóságot gróf Csáky Albinak ezennel adományozom, megbízván őt egyúttal e megye személyes kormányzatával.

Továbbá a következő főispánokat eddigi méltóságuk- és hivatalos működésükben ezentúlra is meghagyom, nevezetesen:

Szőgyényi László Fehérmegye, ifj. báró Majthényi László Hontmegye, báró Wesselényi Ferencz Közép-Szolnokmegye,

gróf Bánffy Béla Krasznaymegye, Szentiványi Márton Liptó megye, Mán József Máramaros megye, Jankovich László Somogy megye, gróf Károlyi György Szathmármegye, Murányi Ignác Temes megye, Sztankovics Imre Tolna megye, Karácsonyi László Torontálmegye, Lónyay Albert Ugocsa megye, és Radvanszky Antal Zólyom megye főispánját, valamint gróf Forgách Ágoston Esztergom megye főispáni helytartóját is e minőségben meghagyom, s megengedem, hogy Sillye Gábor hajdukerületi főkapitány ez állomásán továbbra is megmaradjon.

Ellenben a következő főispánokat, megyei s kerületi kormányzókat saját kérelmükre, hű és buzgó szolgálataik elismerése mellett, ebbeli méltóságuk- és hivatalos működésüktől felmentem és pedig:

gróf Pongrácz Ferencz Árva megye, idősb báró Majthényi László Bars megye, báró Bánhid Albert Csanád megye, Kubinyi Rudolf Gömör megye, báró Barkóczy Ferencz Torna megye, báró Mednyánszky Dénes Trencsén megye, Nehrebeczky Sándor Ung megye, Pipos János Zaránd megye, gróf Sztáray Viktor Zemplén megye főispánját, valamint a következő főispáni helytartókat, u. m.: Buday Sándor Bereg megye, Földváry János Heves megye, Ambrus István Krassó megye, Berzeviczy Manó Sáros megye, Simon János Sopron megye, Mauks Norbert Szepes megye, és Chernel Elek Vas megye főispáni helytartóját, végre Balajthy Vendel, Jász kun kerület főkapitányát, és Sorbán János Kővárvidéke főkapitányát; megengedvén egyúttal, hogy az imént felmentetteknek államszolgálatukból származó nemtaláni további ellátásra való igényeik kellő figyelembe vétessenek, s kérelmük folytán e részben Hozzám külön felterjesztések tétethessenek.

Báró Vay Miklós borsod-, és gróf Forgách Antal nógrádmegyei főispánnak javaslatba hozott felmentését illető intézkedéseimet a másolatban ide mellékeltem kézirataim tartalmazzák.

Ez alkalommal kinevezem:

Szmrecsányi Dárius országgyűlési képviselőt Árva megye,

Rajner Pál országgyűlési képviselőt Bars megye,

Tomesányi József eddigi csongrádmegyei főispánt Békés megye,

Tisza Lajos országgyűlési képviselőt Bihar megye,

báró Vay Lajos országgyűlési képviselőt Borsod megye,

Náray Tamás volt főispánt Csanád megye,

Kárász Benjamin országgyűlési képviselőt Csongrád megye,

gróf Andrássy Manót Gömör megye,

Faur János országgyűlési képviselőt Krassó megye,

gróf Forgách Józsefet Nógrád megye,

gróf Erdődy Istvánt Sáros megye,

báró Vécsy József országgyűlési képviselőt Szabolcs megye,

Szathmáry-Király Pál Borsod megye alispánját Torna megye,

Kubicza Pál országgyűlési képviselőt Trencsén megye,

gróf Török Napoleont Ung megye,

gróf Szapáry Géza országgyűlési képviselőt Zalamegye,

Joneskó Döme országgyűlési képviselőt Zaránd megye, és

gróf Andrássy Aladárt Zemplén megye főispánjává; továbbá

gróf Károlyi Istvánt Pest megye főispáni helytartójává,

Lónyay Jánost Bereg megye,

gróf Szapáry Gyula országgyűlési képviselőt Heves megye,

gróf Pálffy Józsefet Pozsony megye,

gróf Széchenyi Gyulát Sopron megye, és Szél József országgyűlési képviselőt Vas megye főispáni helytartójává; végtére

gróf Ráday Gedeon országgyűlési képviselőt a Jász kun-kerület főkapitányává, és

Ujfalussy Miklós országgyűlési képviselőt Kővárvidéke főkapitányává.

Ezen elhatározásom foganatosításával magyar belügyminiszteremet bízom meg.

Kelt Budán, 1867. évi március 31-kén.

Ferencz József, s. k.

Báró Wenkheim Béla, s. k.

Melléklet.

Kedves báró Vay!

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére önt saját kérelme folytán Borsod megye főispáni méltó-

ságától ezennel kegyelemben felmentvén, megelégedésremre szolgál önnek e minőségben is szokott aldozat-készséggel tanúsított hű és buzgó szolgálataiért különös elismerésemet nyilvánítanom.

Ferencz József, s. k.

Kedves gróf Forgách!

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére önt saját kérelme folytán Nógrádmegye főispáni méltóságától ezennel kegyelemben felmentvén, megelégedésremre szolgál önnek e minőségben is szokott aldozat-készséggel tanúsított hű és buzgó szolgálataiért különös elismerésemet nyilvánítanom.

Kelt Budán, 1867. évi március 31-kén.

Ferencz József, s. k.

Magyar belügyminiszterem előterjesztése folytán gróf Kun Kocsárd országgyűlési képviselőt Hunyadmegye és Torma Károly országgyűlési képviselőt Belső Szolnok megye főispánjává kinevezem, és ezen elhatározásom foganatosításával magyar belügyminiszteremet bízom meg.

Kelt Budán, 1867. évi március 31-kén.

Ferencz József, s. k.

Báró Wenkheim Béla, s. k.

Magyar országos pénz- és igazságügyminisztereim felterjesztésére Magyar- és Erdélyország területén elkövetett jövedéki kihágások iránt követendő eljárásra nézve általuk tervezett, itt visszacsatolt rendeletet ezennel jóváhagyom, és annak végrehajtásával őket megbízom.

Kelt Budán, 1867. évi március 29-kén.

Ferencz József, s. k.

Lónyay Menyhért, s. k.

pénzügyminiszter.

Horváth Boldizsár, s. k.

igazságügyi miniszter.

A magyar királyi pénz- és igazságügyminiszteriumok rendelete a jövedéki kihágások iránt követendő eljárásra nézve.

Az országgyűlés mindkét házának határozatával Magyar- és Erdélyországokra nézve is az eddig fennállott adórendszer folyó 1867-dik év végeig elfogadtatván: a jövedéki kihágások iránt követendő eljárásra nézve a törvényhozás további intézkedéseit rendeljük:

1. A jövedéki kihágások megvizsgálásánál és az azok körüli eljárásnál az eddig tényleg fennállott szabályok fognak ezentúl is ideiglenes zsinormértékül szolgálni, az alábbi pontokban foglalt változtatásokkal.

2. A jövedéki ügyekben felmerülő panaszok elintézésére jövedéki törvényszékek állíttatnak fel.

3. Az első folyamodású törvényszékek száma Magyarországon 26, Erdélyben pedig 6, melyeknek székhelyei ugyanott lesznek, hol jelenleg pénzügyi felügyelőségek léteznek.

4. Az első folyamodású törvényszék három bírói tagból és egy jegyzőből áll. Elnök a pénzügyi igazgató vagy helyettese; egyik tünőke a pénzügyi, másika pedig az igazságügyi miniszter által nevezetetik ki. Szükség esetére póttagok is fognak kijelölteni.

5. Ezen első folyamodású törvényszékek illetősége minden jövedéki kihágásra kiterjed, mely azon pénzügyi felügyelőség területén fedeztetik fel, melynek székhelyén az első folyamodású törvényszék fenáll.

6. Az első folyamodású törvényszékek minden egyes esetben először is a felett határozni: van-e a fenforgó kihágási ügyben az államkincstár megrövidítését célzó rossz szándék? Ha ilyen nem vélmezhető: jogosítva leend a büntetést elengedni; határozatát azonban oly hozzáadással kiadványozza, miszerint azon esetre, ha az illető fél által az egyszerűen megjáró illeték a kézbesítéstől számított 8 nap alatt az államkincstár részére befizetett nem fogna, rövidítési szándék fogván vélelmezettetni, a kiszabott büntetésre nézve is végrehajtás lenne eszközölendő.

7. Mind az államkincstár, mind a panaszos fél az első folyamodású törvényszék határozata ellen birtokon belül felfolyamodási jogorvoslattal élhet.

8. A felfolyamodási panaszok elintézésé végett Buda-Pesten jövedéki feltörvényszék állíttatik fel.

9. A jövedéki feltörvényszék 5 tagból és egy jegyzőből áll. Elnökét a polgári bíróságok személyzetéből a pénz- és igazságügyi miniszterek egyetértőleg választják, két bírói tagot a pénzügyminiszter, kettőt pedig az igazságügyminiszter nevez ki.

10. A jövedéki feltörvényszék határozata további joglépés alá nem esik, és a kézbesítéstől számított 30 nap alatt végrehajtható.

11. Mind az első, mind a másodfolyamodású jövedéki törvényszékek jegyzői és kezelési személyzete a pénzügyminiszter által lesznek alkalmazandók.

12. A kiszabott és feltörvényszékieg is jóváhagyott büntetéseknek elengedése kegyelmi uton — de mindig csak birtokon kívül s legfeljebb a feltörvényszékie határozat kézbesítésétől számított 45 nap alatt — a pénzügyminisztertel rendkívüli esetekben kérelmezhető.

13. A kegyelmi elengedést tárgyzó folyamodások mindig azon első folyamodású törvényszék-nél nyújtandók be, mely az ügyben már határozott. Ha a beadvány mellett tanúsítva nem lenne, hogy

a feltörvényszékileg is jóváhagyott büntetés befizetett, vagy ha az tűnik ki, hogy az előbbi pontban kitűzött határidő már lejárt: az illető első folyamodásu törvényszék tartozik a kegyelmi folyamodványt hivatalból visszautasítani.

14. A szabályszerűleg beadott kegyelmi folyamodások a pénzügyi felügyelőségekhez lesznek átteendő, s ezek által a pénzügyminiszteriumhoz — indokolt javaslat kíséretében — végleges elhatározás végett terjesztendők.

15. A jövedéki büntetésekről befolyandó összegek a már kitűzött jótékony célokra fognak fordíttatni.

16. Jelen rendelet azonnal hatályba lép, a mint a jövedéki bíróságoknak eszközölt megalkatása hivatalosan kihirdettetni fog.

Kelt Pesten, március 26-án 1867.

Lónyay Menyhért, s. k.
pénzügyminiszter.

Horváth Boldizsár, s. k.
igazságügyminiszter.

Levelezés.

Kovácsna. (Háromszék), február 25. 1867. — Hazánk ezen legtávolibb és szerény helységében is — mint orbai szék főhelyén — folyó hó 24-én felhangzott az öröm és hála kifejezése nemzetünk Istenéhez, hogy annyi nyomor és küzdelem után, mégis valahára alkotmányunk teljes elismerése s annak törvényes miniszterium kinevezése által valóságos életbeléptetése is feljogosított minden polgárt egy jobb jövő reményére.

Részt vett ezen ünnepélyen a kis orbaiszéknek rangkülönbség nélkül számos tagja, s a kovácsnai ev. ref. lelkész t. Ince György ur valóban derék beszéd által ada kifejezést mindnyájunk eredményeinek; az istenitisztelet befűzésé a „Szózat“ első versszakainak éneklése. Ezután egy együttes ebédre gyűlven össze, lelkes felkészűntések, ősi szokás szerint fűszerzék lakomákat. Az első pohár mindenesetre „a legelső magyar embert“ illeté, a királyt, felséges királynénkat és gyermekeit, s mi valódi tiszta alattvalói hódolat s örömmel hangoztatók a háromszoros éljont tarack durrogatások közt; ezután felkészűntök azon férfiakat, kik a nemzet és király közös bizalmával hivatnak az ország kormányára; fel a lelkes honatyaikat, kik hazafiás buzgalomuknak és kitartásuknak sikerült a békét nemzet és király közt helyreállítani, s felkészűntök lelkesen és szívből „hazánk bölcsét“ a nagy Deák Ferenczet; Háromszék kedvelt képviselőit, s a miniszterium által is már megerősített szeretett főkirálybírákat, és hazánk bujdosó fiainak mihamarábbi visszatérhetéseért. Este a kis Kovácsna világitva volt.

S midőn ezennel bezárom tudósításomat, még hozzá teszem azt, hogy ezen nap más községekben is tartott magán istenitisztelet, s a többiek a jövő vasárnapra tűztek ki napját a helységenkénti, úgy szólva, „családi“ ünnepnek.

Fűvén yesi.

Sepsi-Gidófalva. (Háromszék), március 3-kán 1867. — Alkotmányunk teljes helyreállításának és a magyar felelős miniszterium kinevezésének nemzeti örömmünnepe helységünk — a magas kormány intézkedése előtt — már folyó hó 3-ára tűzte ki, s a legnagyobb öröm- és lelkesedéssel meg is tartotta.

Az egyház tornyára kitűzött díszes nemzeti lobogó, s a mozsárgyunk dörgése már kora reggel hirdeté a nemzeti ünnepélyt, és midőn az isteni tisztelet ideje bekövetkezett: a helybeli lakosok s igen szép számmal megjelent szomszéd községek nagy tömege, magasztos lelkesültséggel, s közös örömtől dobogó szívvel vonult be az imádság szent hajlékába, hol az étfalvi t. lelkész ur — sajnos! helybeli lelkész nem lévén — buzgó imája, s lelket emelő alkalmosszerű szónoklata mellett, a tiszta homfi szív lángoló érzelmeinek örömkönyeit sirva: valódi nemzeti ünnepet ült.

Isteni tisztelet végeztével az idegeneket a községi lakosok lakomára hívták, hol a legnagyobb öröm és lelkesedés közt, egész késő estig élvezték az ünnepélyes nap édes örömet, önként értetődően, hogy lelkes felkészűntések hazánk nagy férfaiért nem hiányoztak.

Ditró, március 25. 1867. — Midőn hazafi kötelesség teljesítéséért akár egyest, akár közönséget akarunk nyilvánosan megdícsálni, ezt csak egy szabad tennünk, ha egyiknek kiemeléseével a másikat sem mellőzzük el. E becses lap 21-ik számában éppen ez ellen cselekedett Baróthi álnév alatt egy szárhelyi levelező, ki az alkotmányunk helyreállításán közöröm és lelkesedés tanúsításában Gyergyó-Szt-Miklós után Szárhely községet választja ki tüntetése tárgyán.

Nem akarok levonni semmit e községnek s értelmiségének abbéli érdemből, hogy a nemzet közérzetének kifejezésében Gy.-Szt Miklóst nyomban követni sietett, de nem kell vala elhallgatni, hogy ebben a többi gyergyói községek sem maradtak hátra Szárhelytől, Szt-Miklós által is csak annyiban előzetett meg, mennyiben a m. miniszterium kinevezetésének híre oda előbb eljutott, úgy azt sem, hogy különösen Ditróban a közzétett ismeretes tilalom mellett is több — még lengeni meg nem szűnt nemzeti lobogók jeleztek a közörömet

tarack-durrogások között — s engedje hozzá tenem, hogy néhány nap mulva ugyan Ditróban a helybeli lelkész ur által tartott „Teged Istent dicserünk“-et egy alkotmányos ebéd váltotta fel, melyben a két testvér közönségnek papjai és szép számú lelkesebb tagjai vettek részt, s a mely vig zene mellett ő Felségekre, a magyar felelős kormányra, annak tagjaira, b. Beust miniszter urra, a haza bölcsére, országgyűlési képviselőinkre stb. mondott toasztokkal és kedélyes társalgással folyt le; és végül, hogy Ditró Magyarországnak czimerének a táblára festetésével nem csak Szárhelyet, de Szent-Miklóst is megelőzte. Ennyi megjegyzéssel tartoztam az igazságnak, és a B. ur által hallgatással mellőzött közönségek jóhír nevének. P. F.

KÜLFÖLD.

— Bécsből írják a „B. u. H. Ztg“-nak: „Azon állítólagos meghívás, melyet itteni lapok szerint Napoleon a Franciaországon inneni kormányokhoz a végett intézett volna, hogy Poroszországnak a dél-németországi államokkal kötött szövetsége ellen óvást tegyenek, már annál fogva is látszik, hogy félreértésen alapszik, mert Franciaországnak semmi jogérdeke nincs egy ily szövetség megtámadásához. Franciaország bár mily fontosságot tulajdonítson magának a nickolsburgi békeelőzmények megkötéséhez, nem tartozik a békekötő hatalmak közé. Bismark sokkal óvatosabb volt, mintsem Napoleon a szerződő felek közé lépni engedte volna. Ausztria mindenesetre azon hatalom, melynek joga van a prágai szerződés nyomán formászerint beleszólni ama szövetségbe s a szövetségi szerződésbezi állását az osztrák hivatalos lap ki is mutatta. Az ebben kijelölt védelmi szövetség néz pontja szerint, minden beavatkozási jog fel van adva.

FRANCIAORSZÁG. A „France“ Luxemburgra vonatkozólag következők közlése teszi: „Ha igaz, mit némely lap makacsán állít, hogy Luxemburg hercegségnek Franciaország részére leendő átengedése iránt értekezletek tartatnak — mégis legyen megengedve hinniünk, hogy a honfiai érzet és illem tiltja e pont felett vitatkozni, mintán ezáltal azon lépések, melyek által ily nagy nemzeti előny elérhető, csak akadályoztatnának.“

Páris, márc. 28. A kiállítás hétfőn minden különös ünnepélyesség nélkül fog megnyitni. Azonban azt hiszik, hogy a császár mégis fog rövid megnyitó beszédet tartani. — Az orvosok a császári hgnek a rippoldsau fűrdőt ajánlják.

Az „Opinion nationale“ Német- és Franciaországot lebeszéli a háborúról. Mi a jelentkező feszültségnek alapja? Azt véli, hogy a németek fenhéjázása, és a francziák rossz kedve. Ez azonban nem lehet ok e háborúra, mely csak a Rajnán inneni és tül szabadság ellenségeinek használhat. A háború Franciaországgal és Németországgal egyaránt az abszolutizmust hozza, földézi az a fajgyűlöletet, a latin és germánfaj közt, s a vallási civódást.

„Az alkudozások Luxemburg átengedése iránt Poroszországgal és Hollandiá már 3 hóval ezelőtt vétettek foganatba. Azon szívság, melylyel a francia kormány minden nehézségekkel szemben terve mellett kitartott, mutatja, hogy nem kis becsét tulajdonít ezen új szerzeménynek. Végül már elérve látja a czelt, csak a Hollandnak fizetendő kártalanítási összeg nincs véglegesen megállapítva. Az egyetlen tényező, mely ezen kárpótlás ellen még az utolsó pillanatban döntő szavával fölléphet, az Németország közvéleménye; a francia kabinet ennek befolyását nem is csekélyli és nagy feszültséggel várja, mily hatást fog ezen egyezmény a Rajnán tül nemzeti érzületre gyakorolni. A berlini kabinet eddigi nyilatkozataiból ugyanazt lehetett magyarázni, hogy folyton azon sürgős óhajt táplálja, miszerint jó viszonyát Franciaországhoz fentartsa, de ez iránt Párisban még nem eléggé biztosak. Poroszországgal egész magatartásából továbbá azt vélik következtetni — ámbár ezt nem akarják világosan kimondani — hogy ha a német hazafiság ezen átengedés által mélyen sértve érzi magát, Poroszország végleges beleegyezését, erre hivatkozva, megtámadná. Találkoztak, kik a császárt a francia terület kiterjesztéséről le akarták beszélni, azzal indokolván azt, hogy ez által Németországban a régi emlékek ismét földéztetnek és azon aggodalom fog megújulni, hogy Franciaország az ugynevezett természetes határok rendszeréhez rendületlenül ragaszkodik, és hogy ezt minden alkalommal megragadják. Azonban a császár nem hallgatott rájuk, és programjának Drouyn de Lhuys-hoz 1866. jun. 11-én intézett levelének azon pontját mondotta, melyben ez áll: „hogy Franciaország csak akkor gondolna határainak kiterjesztésére, ha Európa térképe kizárólag egy hatalom javára szenvedne átalakulást.“

OLASZORSZÁG. A „Köln. Ztg“-nak írják Flórenczből: „Beust mindent elkövet, hogy Olaszországgal barátságos lábra állhasson, és ezért a francia kormány támogatja Rómában, mely a pápaságot Olaszországgal iparkodik kibékíteni, ámbár az osztrák császár és az osztrák császári család még mindig nagyon is ultramontan befolyás alatt állanak. — Umberto hg házassága egy osztrák hercegnővel itt még mindig kedvezőtlenül fogadtatik és azt állítják, hogy ez iránt még nem történt végleges megállapodás.“

NÉMETORSZÁG. A „Nordd. Allg. Ztg“, a német egység művén törhetlen erélyvel dolgozó Bismark lapja, így ír az osztrák-porosz viszonyokról: „A legkülönbözőbb színezetű osztrák lapok, centralisták, dualisták és foederalisták chorusban támadják meg a „Nordd. Allg. Ztg“-ot, mely azon vétket követte el, hogy újra hangsúlyozta azon politikát, melyet évek óta ajánlunk: az Ausztria és Poroszország közti barátságos egyetértés politikáját.

„A „Presse“ a centralisták főközlőnye így kiált fel: „minket nem esalogatnak a sireni hangok, tudjuk mire becsljük azokat. Mi szeretjük Ausztriát, s távol legyen tőlünk egy oly Németországba akarni belépni, melynek erőszakos egyesítője gróf Bismark úr.“ S a „Zukunft“ a foederalisták lapja szinte óvakodásra int szavaink ellen, „melyek el akarják altatni az osztrák államférfiakat.“ A dualisták „Wanderer“ hevesen támadja meg „a berlini államférfiut a nehéz vasas egyenruhában, ki a katonai despotizmust constituálja.“

„Mindezen megtámadások hevéssége nekünk örvendetes tünemény. Ez constatirozza, hogy irányadó körökben komolyan arra gondolnak, hogy felhasználják azon előnyöket, melyeket az osztrák-porosz baráti viszony nyújt; és nekünk öszinte elégtételt szolgáltatna, ha a berlini kabinet politikája itt is oly sikert aratna, melyre 1862 óta hiába törekedett.

„Mert Oroszország azon körökben, hol megszokták a realis tényezőkkel tenni meg a számadást, mindig tudták megbecsülni Ausztria hatalmát, míg Bécsben azon hibát követték el, nem akarjuk mondani, hogy saját erejüket tulbecsülték, hanem hogy kicsinylették Poroszországot.

„Nos, nem fognak elbiztosítással vádolni, ha állítjuk, hogy Poroszország mult évben néhány próbáját adta annak, hogy akár mint jó barát, akár mint ellenség számot tarthat az egyenjogúságra, s ha talán hiba volt az, hogy Bécsben ezt nem akarták hinni a próba letévése előtt, úgy ezen hiba, szerény véleményünk szerint, nem fog jóvá tétetni azáltal, ha benne megmaradnak. Pedig azt kívánják azon pártoknak közlőneyi; melyek ha tevékenységükre az utolsó 20 év alatt visszatekintenek, nem fognak dicsőkedni azzal, hogy kitűnő szolgálatakat tettek hazájuknak.

„Ezen emlékezet keresztülható lehet az osztrák állampolgárok azon nagy többségénél, kik hazájuk jövője iránt öszinte jó akarattal viseltetnek, hogy erőlyesen és nem törődve a sértett kiabálásával támogassák kormányukat azon új pályán, a melyre lépett.“

Berlin, ápril 2. A mai „Nordd. Allg. Ztg“ — a Luxemburg végetti német francia háboru esetlegességéről szólván — ezeket jegyzi meg: „Luxemburg semmi esetre sem érdemes arra, hogy miatta a háborunak áldozatok hozassanak. Franciaország is — ha győzne — csak ismét a hajdani, most szerencsére mellőzött ellenségeskedést idézné elő. Vegyen Franciaország mindent jól fontolóra, mielőtt megtámad egy népet, mely nemzeti integritását védi. A szilárd helyzetnek a francia kormány által szándékba vett megalapítását minden bizonynyal újra kérdésessé tenné a háboru.“

KÜLÖNFÉLÉK.

* Uraim, tigrisek lettünk! Hogy hogy? Hát ugy, hogy a „Korunk“ nak tetszik tegnapi számában ezt hirdetni: „A „K. Közlöny“ — ugymond — mely magát teljesen Deák-pártinak vallotta eddig, legközelebbi száma különféle rovatában a Deák-párt főközlőnye, a „P. Napló“ azon álláspontját, miszerint uniót, de nem unificatiót kíván vissza-utasítólag említi fel.“ S nyájasan hozzá teszi, hogy „ez érdekes epizód“ nöheti ki magát.“ Lapunknak bár soha se volt hivatása a „Korunk“ kal se nyájaskodni, se polemizálni, kénytelenek vagyunk megjegyezni, hogy midőn ugy látszik minket bemutatni akar olvasóinak, mintha tán álláspontunkról lesiklottunk volna, ezzel csak újabb bizonyítványt adja annak, hogy lapunkat nem tudja kellő hideg vérral olvasni. Mi, mint a véleményesere barátjai, minden féltékenység nélkül egyszerűen tudomásul vettük, hogy a „Magyar Polgár“ban hogyan okoskodnak, s egy más (általunk meg se nevezett) lapban meg hogyan pro et contra, s ott bizony nincs „visszautasító“ tétel, mely álláspontunk megváltozását jelezhetné. Ne tessék aggodni! Nekünk lesz ezután is bátorságunk, la punkban tudomásul venni minden véleményt, még olyat is, mely talán nem egészen összhangzik nézetünkkel, de ildomosan, tapintatosan és a napirend károsan zakatoló tulszárnyalása nélkül nyilvánuland. Azért még nem vesszük el az egyensúlyt. Mi tisztában voltunk álláspontunkkal már akkor, midőn mások még tétováztak vagy kétségbeesni készültek, s a mi azt az utolsó célzást illeti, csak annyit mondunk rá: nekünk nem voltak „érdekes epizód“-jaink, nem is lesznek! Kár e téren kihívni minket, mert eredményre nem vezethet.

— Ő Felsége a jövő hét elején visszamegy Bécsbe. Hir szerint május 15-kén tér vissza a Császárral és császári gyermekekkel, s fénys kíséret mellett a magyar királyság fővárosába. A koronázás, mint értesülünk, június hó első hetében fog megtörténni, s arra a Lajtbán tül reichsrath hivatalosan meghivatnak.

— Ő Felsége f. hó 3-dikán ismét vadászni rándult volt Gűdüllőre. A magyar miniszterek közül Andrássy és Lónyay kísérték; 32 szalonka esett, melyből ő Felsége 12-öt lőtt le.

— Ő Felsége Buda-Pesten való tartózkodása idejét folytonos tevékenységben tölté. Értekezletek s magántanácsokmányok vették igénybe. Andrássy gróft naponta többször fogadta, ki majd minden nap hivatalos volt az udvari ebédhez.

— B. Beust és b. Kussevich tük a főrendiház ápr. 4-diki ülésében jelen volt a hölgyek és képviselők páholyában.

— Gróf Goluchovsky Budáról visszatért Bécsbe.

— A horvát ügyben Budán miniszteri conferentia tartatott, s tegnapelőtt volt tárgyalás alá kerülendő az alsóházban ez ügy, melyre nézve azt hiszik, hogy a ház többsége el van határozva a társországnak a megadható legtagabb autonómiát is megszavazni. A flumei ügy a lakosság vágyai és érzelmei szerint fog megoldatni.

— A kolozsvári színházi alap javára adott „Szent Iván éji álom“ tiszta jövedelme 270 o. é. forintot teszen.

— Báro Beust miniszterelnök, gróf Goluchovsky és báro Kussevich ő excellentiáik Budára érkeztek. Gróf Goluchovsky a képviselőház ülésében a főrendi páholyban jelen volt.

— A főispánok újból kinevezése s részint elbocsátása, mint mai lapunk illető rovatában látható, megkezdődött. Mi is kaptunk két derék főispánt már azon közlemények szerint: Torma Károlyt és gr. Kun Kocsárdot, kiket örömmel üdvözlünk.

— Burjános — Ő-Budáról (Kolozsmegye) az ev. ref. lelkész ellen egyik és pedig nem közsorsu hallgatója által nyilvánosan elkövetett oly brutalitásról értesítnek, melyet csak szégyen és bosszúság érzetével veszünk — ezuttal csak egyszerű tudomásul. Legyen szabad mellőznünk a szerleles leírás közlését. Teszszük ezt annyivalinkább, mert nem kételkedhetünk aziránt, hogy az egyházi főkormányzat a már megtörtént feljelentés után perczig sem késend a papi tekintély ily botrányos megsértéseért a leggyorsabban s a légrélelhetlenebbül elégtételt eszközölni.

— A Maros rendkívül megáradt. Mint értesitenek Kutyfalvánál a kompon való közlekedés megakadt. A rögtöni kioldadás miatt e folyam sok helyt már medreit is elhagyni készül. Maros-Portusnál f. hó 1-jén a Maros hullámai az O felett 14 lábnyira állott.

— (Necrolog.) Gróf Bethlen Klára maga s férje id. gróf Bethlen Gábor és gyermekei; gróf Bethlen Paulina gr. Eszterházy Kálmán és gyermekei; ugy szintén minden rokonok nevében fájdalomteljes kebellet jelenti, hogy szeretve tisztelt édes atyja, az illetőknek nagy- és szüle-atyja id. gróf Bethlen Lajos élte 85-dik évében hosszasan tartott betegség után m. hó 15-én meghalt. A szeretet- és kegyeletteljes megemlékezés sokáig fog virasztani a sir felett, melyben a szeretett családfőnök, a mivel lelkü hazafinak s a nemesszervi emberbarátának porai nyugosznak a megfuttott hosszú életpálya küzdelmei s szenvedései után. És viaszrtani fog felette a vallásos reménység, mely egyedül képes övének szívében az elválás fájdalmait a viszontlátás édes biztatásával enyhíteni. Hültetemei m. hó 18-dikán tétettek a kerlési sirboltba örök nyugalomra. Legyen nyugalomra esendes!

— Torda város közönsége Deák Ferenc hazánkfiát diszpolgárrá nevezvén ki, a miniszteriumhoz pedig üdvözlő és bizodalmi feliratot intézvén, az illető okmányok átadására Zeyk Károly és Nagy Elek képviselőket, mint tordai birtokosokat bizta meg, kik megbízatásukat ápril 2-kán teljesíték, mely alkalommal valamint a tisztelt hazafi, ugy a miniszterium részéről a miniszterelnök ő nmlga meleg szavakkban fejezik ki köszönetüket.

— Egy fiatal tehetséges művész méltánlása, s a beküldött nyilt számadás közzététele érdekében szivesen említjük meg, hogy Vélis K. Elemen hazánkfia, egyike a legszebb reményekre jogosító fiatal hegedűművészeknek, ki alapos tanulmányok után szép hivatás jeleit adta már nem egyszer, f. é. január hóban mükedvellő urak és hölgyek közreműködésével Nagy-Enyeden hangversenyeket adván, nemcsak élvezetes időtöltést szerzett az ottani közönségnek, hanem az ottani kisdudóda javára jövedelmet is teremtett, s így a fiatal művész törekvéseit annyivalinkább méltányolunk kell, mert lelkesedése ugy a művészet, mint közczélok iránt lelkesítésreméltólag s egyiránt komolyan nyilvánul. Az első hangverseny volt jan. 20-kán 1867. a városi vendéglő teremében, tele ház-nál, a helybeli és vidéki összes művelt osztály jelenlétében. A 2-dik hangverseny január 24-kén a helybeli kisdudóda javára, hasonlag tele ház-nál. Az óvoda javára maradt 67 ft néhány kr, mint kétharmad része a felajánlott tiszta jövedelemnek. Ezen utolsó hangverseny alkalmával közreműködtek: professor Gáspárnak Kata nevt leánya, mint jeles zongorásznő, t. Tillingné urasszony hasonminőségben; Szuk Lipót, a h. fűtanodai zenekar igazgatója, mint kitűnő fuvolás sat. a helybeli dalárda. Hangversenyző, mindkét előadásnál zajos taps, koszoruk és virágokréttákkal fogadtatt s sokszor kihivatott.

— Fogarasi levelezőknek az ottani állapotokról szóló, s ezelőtt pár héttel kivonatilag kö-

zolt adatai ellenében egy tudósítás jelent meg a „Herm. Ztg” 79. számában. Azon correspondens pusztá negatíval czáfol, s midőn kemény kifejezéseket enged meg magának, jónak látja a névtelenség paizsa alatt maradni. Minthogy a „H. Ztg” az illető közleményt a forrás megnevezése nélkül vette át, „czáfoló” ur nem a mi levelezőnk ellen intézi ugyan feleletét, de mégis nem mulasztjuk el tudomásul venni. Ugyanazon anonyim czikk írja megasztalja Puscariu urat, kit szigorú és részrehajlatlan igazságszeretetiért ottan igen népszerű embernek mutat be, minék — ugymond — bizonyítványa az is, hogy az összes vidéki intelligencia közleblő feliratot intézett ő Felségéhez, kérve, hogy Puscariu lovag urat továbbra is azon vidék főkapitányául meghagyni méltóztatassék.

— Az arad-alvinezi vaspálya tovább építését, és pedig most Arad városától kezdve, mint az „Alföld” jelenti, a jövő héten teljes erővel megkezdik. A sinek egy része a rima-murányi társaságnál van megrendelve. Remélik, hogy a nyár közepéig különösen Arad-Györök között a sinek már egészen le lesznek rakva.

— A horvát tartomány-gyűlésről a bécsi „Presse” azt írja, hogy közelébb ismét összehívattatik a czéltől, hogy a koronázásnál való részvételre szólíttassék fel. Ezen kívül kiegyezési javaslat állapíttatnék meg, melyet a magyar miniszterium terjesztene a tartomány-gyűlés elé.

— Azon fiúmeiek is, kik távol vannak szülőföldjüktől, lelkesedve ünnepelték meg a magyar alkotmány helyreállításának hírért. Így a liverpooli kikötőben horgonyzó fumei hajók — száma 15 — a táviratilag vett hírre azonnal felvonták a nemzeti lobogót. A suzi csatornával dolgozó fumei munkások zene, tánc s éljenzéssel ünnepeltek, s házaikat a magyar nemzeti színnel díszíték fel.

— Az adósok bürtönét eltörölő törvényjavaslatot a francia kamara elfogadta. Érdekes csak azon statisztikai adat, melylyel a kormány javaslatát indokolta. E szerint az utolsó öt esztendő alatt 5450 egyén tartatott az adósok bürtönében, kik mindössze 17.338,639 frankkal tartoztak. Ez összegből csak 2.186,864 frk lett megfizetve, ellenben a hitelezők költségei 2.834,000 frkra mentek, úgy hogy a rendszabály nélkül 750,000 frankkal többbe került semmint jövedelmezett.

— Rohonczy Ödön török-becséi földbirtokos a pénzügyminiszterhez 101 frtot küldött be, a mely összeget ő az ottani lakosok közt gyűjté össze. Midőn a pénzügyminiszter a beküldött összeget Magyarország pénztárába egyelőre letétképpen beszállgatja, az áldozatkész uraknak honfiai buzgalomukért ő Felsége kormánya nevében köszönetét nyilvánítja.

— A magyar pénzügyminiszterhez Demeter Endre, szász-régeni plébános példájára a legutóbbi napokban is több önkéntes adományozás folyt be a magyar állampénztár javára. Így Rohonczy Ödön Török-Becsén e czélra 101 frtot gyűjtött, Ács Flórián, Czerna István és Réh János urak 10—10 frtot, Kuthy Emil, nagy-kanizsai városi irnok 1 db aranyat küldött; — mely adományokért a pénzügyminiszter ő Felsége kormánya nevében köszönetét nyilvánítja.

— Kiss tábornok hagyatéka, mely 1849 ben lefoglaltatott s — hír szerint — a zárlat alól legf. helyről legutóbb mentett fel, ötödfél milliónyi értéket képvisel.

Nyilvános köszönet.

Kolozsvár nemes lelkű urbölgyei magok közt adományokat gyűjtve, egy nagybecsű olajfestményt vásároltak meg és adtak ajándékba az erdélyi muzeumnak. Ez olajfestmény leérkezvén a muzeumba, az igazgató-választmány kedves kötelességének tartja itt nyilvánosan köszönetet mondani mind azoknak a lelkes honleányoknak, a kik adományaikkal e festmény megszerzéséhez járulni sziveskedtek.

Az igazgató-választmány nevében:

Dr. Szabó József, Finály Henrik,
alelnök. titkár.

Nemzeti színház. — Szerdán, április 3-kán, az itt átutazó Mándoki Béla vendéjátékaul adatott „Ármány és szerelem” című szomorú játéka Schillernek, e darab eléggé ismeretes arra, hogy fannak ismertetésére ki ne terjeszkedjünk; Mándoki is nem idegen közönségünk előtt, ő mindig a régi s távozta óta semmi nagy előhaladást nem észlelhetünk. Szépne távozván, már feltettük Luiza szerepét, oly szerep lévén, mely kipróbált erőt kíván, s örömmel jegyezzük fel, hogy azt Bercsényiné reményintek tulszárnyalólag jól adta. Már többször láttuk Bercsényinét, kisebb s főként naiv, pajkos szerepekben jelesen játszani; de ily nagy szerepben ma először mutatta be tehetségeit, s be kell vallanunk, hogy úgy szavalata, mint hangsúlyozása ma helyes s mindig érthető játéka átértett és szabatos volt, s helyen-helyen az érzelme melege lengte át. Zádor az öreg Müllert úgy adta, hogy még Boér jeles játéka után is élvezhető volt. Ujházi az ármányos Ukerm szerepében kitűnő volt; nem mondhatjuk ezt Szigetiről, ki gyenge praesidens volt s helyen-helyen újból visszaesett azon rossz szokásába, hogy egybeszorított fogakkal sebes érthetetlenül szavalt; úgy azt sem értjük, hogy a hercegnő szerepét miért kellett Fehérvárinénak adni, ki, hogy egy bájoló, az egész udvart elhódító, ünnepelt szépséget személyesíthessen, arra a képzelődésnek igen nagy tér hagyatik fenn.

KÖZGAZDASÁG.

Közlemények az erdélyi gazdasági-egyesület köréből.

A párisi világtárlatra egyesületünk részéről is egy megbízott levén a kormánytól e czélra nyert 600 forint subsidium mellett kiküldendő; ezen misióra az igazgató-választmánynak febr. 13-iki ülésében szavazattöbbséggel m.-vásárhelyi tanár Szabó Samu úr választott meg, s egyúttal az e végre kellett utasítás megkésztetésére egy bizottmány neveztetett ki.

Ugyanez alkalommal tanár Szabó Samu és és gr. Teleky Gusztáv urak az egyesület részvényes tagjai sorába léptek.

Illető helyről e végre felszólíttatva a választmány országsszerte köztudomásra határozta juttatni, hogy a Salzburban alakult haltenyész-társulat,

két évre terjedő fennállása óta, vállalkozása sikerességének s életrevalóságának már szembeötlő jeleit adta. Midőn tehát hazai folyóinkban is évről évre érezhetőbben mutatkozván a halfogyatkozás, egyfelől jónak látta a választmány hasonnemű tenyészdek életbeléptetését saját munkássága körébe vonni, s e feletti észlelődesre egy bizottmányt ki nevezni; másfelől örömet teljesíti a salzburgi haltenyész-társulat igazgatóságának felkérését: miszerint ezenen bizalmasan hívja fel mindazon hazafiakat, a kik a kérdés alatti tenyészterét érdeklőve, a nevezett társulathoz részvényekkel csatlakozni, avagy annak érdekében itt ügynökséget vállalni, s így részvényei és termelő anyagai kelen-dősítésére közremunkálni hajlandók lennének, hogy ebbeli elhatározásukat ezen választmánynak, illető helyre esendő átirás végett, tudomására juttatni ne terheltesse. — Egy részvény ára 20 frt o. é.

Ugyanezen választmányi ülésben egy — hazai viszonyokhoz alkalmazott — gyakorlati irányú „Gazdasági Közöny” életbeléptetésének szükségessége volt is felmerülvén, ezen eszme fogantatására czélsszerű tervezet kidolgozása végett egy számossabb tagu bizottmány neveztetett ki.

A febr. 19-dikén tartott választmányi ülésben az ezt megelőzőt közgyűlési határozatok képezvén a tárgyak lényegét; azon főfontosságú pontban: miszerint a köztelek kezelési költségei annak jövedelmeit évek óta tetemesen felülmuíva, ezen telek művelése már is felettébb érezhető, oly terheket gürdített az egyesület anyagi erejére, melyeknek nyomása alatt más közhasznú vállalkozásoknak szükségképpen fogyatkozást kellett szenvedni, — a közgyűlés határozatának megfelelőleg egy számossabb tagu bizottmány neveztetett ki, oly utak és módok feltalálása végett, melyeket követve a köztelek kezelési költségei és jövedelmei között a kellett arány kitelhetőség helyreállíttassék.

Ezen feladattal némi kapcsolatban állván, egy a kertészeti szakosztály munkakörét a korigényeihez képest szabályzó, ezen szakosztály kebeléből keletkezett s onnan beadott tervezet is, az — véleményadás végett szintén a fennebb érintett bizottmányhoz lön utasítva.

Vége Szentgyörgyi József úr az egyesület s illetőleg az igazgató-választmány szervezete változtatását s munkaköre újabbszerű szabályozását indítványozván a febr. 14-iki közgyűlésen; ezen tüzzetesen írásba foglalt indítványa, megfontolás és véleményadás végett az ismeretterjesztő szakosztálynak adatott ki.

Vonatkozólag a festő buzér természetéről korábban kiadott értesítésre, utólag még köztudomásra kívánja juttatni a választmány, hogy a köztelek kiserletileg természetett buzér mult újszszel kiszedetvén, a lassudan kiszáritott gyökerek mennyisége kielégítő eredményt adott; mert noha az illető talaj csak kevés mértékben bír azon tulajdonokkal, melyeket a buzér biztosabb sikerü természetése igényel, a termett mennyiséghez aránylag egy holdnyi tér így is 30 mázsa száritott gyökeret adott volna, mi — miután mázsája 12 fton bizton elarusítható — mindenesetre kielégítő eredményt mutat. A választmány már e tavaszon a köztelek is na-

gyobbban fogja a buzér termelését megkezdeni, de egyszermind készíttve érzi magát, a termelő közönséget ezen művevény művelésére újabban is figyelmeztetni.

Ugyanezen ülésben a részvények befizetésében érezhető pangás is fölmerülvén, a választmányi elnökség bizatott meg, hogy az egyesület illető tagjait részvényeik pontos befizetésére egyenkint levél útján szólítsa fel.

Az igazgató választmány márcz. 11-ki üléséből, egyesületünk tisztelve szeretett elnökét, a haza és intézetei körül érdemekben gazdag gróf Mikó Imre ő nmlsgát, magyar közlekedési miniszter lett kineveztetése alkalmából, az egyesület bizalma, ragaszkodása s nagyrabecsülése jeléül üdvözlő felirattal határozatott megíttatni. (Mit lapunkban önállólág közölünk. Szerk.)

Közlő:
Aschermann Ferencz,
titkár.

Gabonaár Kolozsvárt ápril. 4-én 1867.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztbúza 4 frt 4 kr. Elegybúza 3 frt 40 kr. Rozs 3 frt 16 kr. Árpa 2 frt 50 kr. Zab 1 frt 64 kr. Török-búza 3 frt 4 kr. Pityóka 1 frt — kr. Marhabúza fontja belváros 14, külvárosban 12 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Április 4-kén: 5% Metaliques 100 frt 58.50. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.40. Kamat 61.50. 1860. Kölcsön 85.50. Bankrészvény 726.—. Hitelintézeti részvény 200 frt 180.80. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 129.70. Ezüst 127.—. Cs. királyi arany 6.11.

Április 2-kán: Földtermentesi kövény Magyarországi 71.—. Erdélyi 67.—.

UJ POSTA.

— A „Politik,” a „Wien. Adp.”-tal szemben, ismételve hangsúlyozza azt, hogy a porosz osztrák szövetség megkötetett. A „Bank u. Hd. Ztg” erre vonatkozólag így szól: „Föltéve, hogy levelezőnk jól van értesítve, alaposnak látszik előttünk, hogy a déli német szövetséggel kötöthet hasonló viszony létezik Poroszország és Ausztria között.” Ugy látszik Ausztria késznek nyilatkozott Franciaország ellen sikra szállani, ha ez német érdekeket fenyegetne.

— Róma, a szent város, oda jutott a Bourbon barátkozással, hogy külvárosában és környékén az utazó nagyon könnyen kerül a brigások kezébe, kik ezerekre menő sarcozt huznak rajtok. A konok „non possumus” saját kelepeztében fogja meg magát.

— A belga hadügyérnek a parlamenthez adott jelentése szerint, az európai nagy- és kishatalmak százezerenként csináltatják a különböző hátultöltő fegyvereket. Az általános békére készülnek, bár állítólag nincsenek tárva Janus templomának kapui.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

Árverési hirdetmény.

Ezenel közbírré teszi alólirt igazgatóság, hogy a kolozsvári zálog-kölcsön-intézetnél elzálogosított s f. évi febr. végig lejárt, de még ki nem váltott tárgyak az I. és II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni, és pedig az

I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműk, házi eszközök, árúk stb. árverése lesz

1. április hó 29-kén.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany, ezüst-neműk, ékszerek stb. árverése lesz

6. április hó 30-kén.

Az árverések az intézet helyiségében, mindig délután 2 óraker kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átiratni. — A már eladott tárgyakból bejött többlet hasonlólag őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, apr. 2-kán, 1867.

A kir. szab. zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

(130) (1-*)

Első rangu Párisi, Pesti és Rochlitz híres gyógyszerész ház **Bergmann és Comp.** által feltalált következő szerek ajánltak kegyes figyelembe vétel végett:

Katrányszappan, bőrtisztatlanságok ellen 1 darab 40 kr.

Köszvény-gyapott, minden rheumaticus fájdalmaul kitűnő hatással egy pakét 40 és 80 kr.

Szakállnövelő tinctora, legbiztosabb szer még igen fiatal emberekul és a legrövidebb idő alatt erős szakállat nevelni 1 és 2 frt.

Jég-pomádé, évek óta ismert és híres a haj fodításra és erősítésre 1 üvegse 40, 60, 80 kr.

Foggyapott, mindennemű fogfájdalmaul egy pillanat alatti megszüntetésére, egy tok 30, 50 kr.

A francia cs. államokra nézve szabadalmazott.

Kolozsvárra nézve egyedüli raktár

WOLFF JÁNOS gyógyszerésznél.

A „VIKTORIA”

biztosító társaság Kolozsvárti,

melynek

Elnöke: **Báró JOSIKA LAJOS,**

Alelnöke: **Hintz György,**

Igazgatói: **Dózsa Daniel, Kóváry László, Wagner Frigyes,**

Vezérigazgatója: **Galgóczy Károly,**

Vezérügynökségei: **Pesten, S.-A. Ujhelyen, Bécsben, Brünnben, Prágában,** Ezek alatt pedig az ország és birodalom minden nevezetesebb helyeinek **fő-és alügynökei** vannak

Tűz ellen mindenféle biztosításokat elvállal.

Biztosíthatók pedig tűzkr ellen: mindenféle **lakház, gazdasági épület, kastély, templom, torony, a harangok, gyárok, műhelyek, azok szerelvényei, butorok, árucikkok, raktárakban foglalt készletek, iparos nyert anyagok, és kész készítmények, gazdasági termények, szálak és szemes gabona, takarmány, baromállomány sat.**

A biztosítási díjak lehető legolcsóbbra szabvák, egy-szerre több évre kötött biztosításnál különös kedvezmények engedtetnek, a károk igazságosan és gyorsan fizettetnek.

Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden ügynökség szívesen szolgál.

A Viktoria biztosító társaság igazgatósága, Kolozsvárt.

(134) (1-3)

A kolozsvári kir. szab. zálog-kölcsön-társulat szavazat jogosult t. cz. részvényesei a f. évi május hó 6-kán délután 4 óraker az intézet helyiségében tartandó

Közyűlésre

ezennel meghívatnak.

E közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgató-választmány jelentése az intézet üzletforgalmáról a megnyitás óta.
 2. Az intézet zár-számolatának és vagyon mérlegének előterjesztése.
 3. Az évi osztalék megállapítása.
 4. Az 1866 és 1867-diki számolatok megvizsgálására 3 tagu vizsgáló bíróság választása.
 5. Az alapítók által választott igazgató-választmány jóváhagyása, esetleg a pótválasztások megejtése.
 6. A megjelenési jegyek értékének meghatározása.
- Fölhívatnak ez okból mindazon t. cz. részvényesek, a kik e közgyűlésen részt akarnak venni, hogy az alapszabályok 28 és 29 §§ *) értelmében f. évi **április hó 24-ig** öt darab részvény letétmentényezése mellett igazoló jegyüket az intézet irodájában átvenni sziveskedjenek.
- Kolozsvárt, április hó 2-kán, 1867.

Az igazgató-választmány.

*) 28 §. Öt darab részvény-birtoka egy szavazatra jogosít a közgyűlésben.
29 §. Hogy e jogot gyakorolhassa, a részvényes köteles a közgyűlés előtt 14 nappal a kellő számú részvényt a le nem járt szelvényekkel az igazgató-választmánynál letenni.
31 §. Egy részvényes sem bírhat tíz szavazattal többel a maga és más részvényesek résziről.